

Zabezpieczanie próbek biologicznych i rejestracja profili w Zbiorze Danych DNA

w przypadku:

PROWADZENIA CZYNNOŚCI IDENTYFIKACYJNYCH NN ZWŁOK

I. PRZEPISY OKREŚLAJĄCE OBOWIĄZKI POLICJANTÓW ORAZ ZASADY POSTĘPOWANIA W ZAKRESIE POBIERANIA PRÓBEK BIOLOGICZNYCH I REJESTRACJI PROFILI W ZBIORZE DANYCH DNA:

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 4 lutego 2020 roku

w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. z 2020 poz. 192);

2. Zarządzenie nr 13 Komendanta Głównego Policji z dn. 12 kwietnia 2021 roku

w sprawie zbioru danych DNA (Dz. U. KGP z 2021 roku, poz. 27);

3. Zarządzenie nr 48 Komendanta Głównego Policji z dn. 28 czerwca 2018 roku

w sprawie prowadzenia przez Policję poszukiwania osoby zaginionej oraz postępowania w przypadku ujawnienia osoby o nieustalonej tożsamości lub znalezienia nieznanymi zwłok oraz szczątków ludzkich (Dz.U. z 2018 roku poz. 77);

II. CZYNNOŚCI IDENTYFIKACYJNE W PRZYPADKU ZNALEZIENIA NN ZWŁOK

A. POBIERANIE PRÓBEK BIOLOGICZNYCH.

Pobieranie materiału biologicznego w postaci wymazu ze śluzówki policzków w celu przeprowadzenia analizy DNA, wykonuje się przy użyciu przeznaczonych specjalnie do tych celów pakietów kryminalistycznych, oznakowanych indywidualnym kodem kreskowym zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 4 lipca 2020 w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. z 2020 poz. 192).

Szczegółowe czynności identyfikacyjne na miejscu ujawnienia NN zwłok określone zostały w Zarządzeniu nr 48 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 czerwca 2018 roku.

CZAS POBIERANIA PRÓBEK

1. Próbkę należy pobrać, po zakończeniu czynności oględzin zwłok na miejscu ich znalezienia, po pobraniu odbitek linii papilarnych.
2. Jeżeli próbki nie zostały pobrane na miejscu znalezienia NN zwłok należy je pobrać podczas czynności otwarcia NN zwłok (zgodnie z § 561 ust. 3 zarządzenia nr 48).
3. Z czynności pobierania próbek biologicznych należy sporządzić protokół pobrania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich (zgodnie z załącznikiem nr 6 do RRM) oraz notatkę urzędową.

OSOBY UPRAWNIONE DO POBIERANIA MATERIAŁU BIOLOGICZNEGO ORAZ RODZAJE POBIERANYCH PRÓBEK:

I. Policjant przeszkolony w zakresie pobierania materiału biologicznego, w przypadku zwłok dobrze zachowanych, może pobierać:

1. Wymaz ze śluzówki policzków pobrany na pakiet kryminalistyczny.

Po pobraniu materiału biologicznego, policjant prowadzący czynności identyfikacyjne wypełnia kartę rejestracyjną próbki znajdującą się w pakiecie kryminalistycznym.

2. W przypadkach niecierpiących zwłoki, policjant przeszkolony w zakresie pobierania próbek biologicznych (RRM, §15.3) może pobrać ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości próbkę z tkanek w postaci włosów z cebulkami oraz częścią dokorzeniową o długości co najmniej 1 cm.

- Włosy wyrwane z cebulkami w ilości kilku sztuk, umieścić w kopercie papierowej. Kopertę opisać (włosy nn zwłok, data, miejsce, nr sprawy, jednostka, stopień imię i nazwisko policjanta pobierającego próbkę – *są to dane potrzebne do wypełnienia w późniejszym terminie karty rejestracyjnej próbki biologicznej*).

II. Uprawniony pracownik służby zdrowia (np. medyk ZMS) albo instytucji naukowej lub specjalistycznej powołanej do przeprowadzenia badań genetycznych, który pobiera materiał biologiczny w obecności policjanta (§12.2).

W przypadku pobierania próbek w czasie sekcji zwłok, najbardziej przydatne do badań genetycznych będą:

1. W przypadku NN zwłok w stanie dobrym:
 - a. wymaz ze śluzówki policzków,
 - b. krew zabezpieczona na karcie FTA.
2. w przypadku zwłok w stanie bardzo mocnego rozkładu – najbardziej przydatne do badań genetycznych będą:

- a. kość udowa;
- b. 3 zęby trzonowe lub przedtrzonowe.

W przypadku braku kości udowych w odnalezionych szczątkach ludzkich najlepszym materiałem do badań genetycznych będą w kolejności:

- kości długie (inne niż udowa), mostek, żebro;
- wycinek talerza biodrowego;
- kości śródrezcza, śródstopia;
- czaszka (cała czaszka lub fragment kości potylicznej, skroniowej) – ze względu na inwazyjność badania możliwe jest przeprowadzenie badań genetycznych z kości czaszki dopiero po badaniach antroposkopijnych.

Podczas zabezpieczania materiału biologicznego w postaci materiału kostnego należy zwrócić szczególną uwagę na następujące elementy:

- kość powinna być pobrana i zabezpieczona najlepiej w całości,
- należy typować kości i zęby nie uszkodzone mechanicznie,
- w przypadku zębów pobrać materiał dobrze zachowany, bez widocznych ubytków (próchnicy), bez wypełnień (plomb).

ZABEZPIECZANIE I PRZEKAZYWANIE MATERIAŁU KOSTNEGO DO BADAŃ:

W miarę możliwości, każdego rodzaju, materiał kostny po zabezpieczeniu **należy od razu zamrozić**, przewozić w przenośnych lodówkach lub styropianowych pojemnikach z suchym lodem.

- a. materiał kostny wraz z rozkładającą się tkanką miękką należy zabezpieczyć do plastikowych/szklanych pojemników i zamrozić (w przypadku kości udowej z dużą ilością tkanki miękkiej można pobrać odcinek nasadowy kości o dł. ok. 15 cm wraz z główką kości; narzędzie służące do odcięcia kości powinno być oczyszczone i zdezynfekowane w celu zabezpieczenia przed kontaminacją próbki);
- b. w przypadku braku możliwości zamrożenia - kości i zęby bez widocznych tkanek miękkich (zwłoki zmumifikowane lub kości bez tkanek miękkich) należy zabezpieczyć w suche, przewiewne papierowe koperty. **Nie należy używać foliowych kopert.**

Każdą pojedynczą kość zabezpieczać w osobne pakiety/pojemniki. W przypadku potwierdzenia, że kości należą do jednej osoby istnieje możliwość zabezpieczenia materiału kostnego do jednego pojemnika.

B. PORÓWNANIE KODU GENETYCZNEGO

1. Jeżeli inne czynności nie doprowadziły do identyfikacji NN zwłok, przed upływem 30 dni od dnia ujawnienia należy zlecić oznaczenie kodu genetycznego.

2. Przed zleceniem oznaczenia kodu należy maksymalnie wykorzystać 30 dni na wykonanie możliwych czynności mogących doprowadzić do identyfikacji.
3. Oznaczenie profilu DNA może być wykonane w:
 - CLKP,
 - LK KWP – zgodnie z regionalizacją (tabela na str. 5-8), po uprzednim uzgodnieniu z właściwym miejscowo laboratorium.
 - Zakładach Medycyny Sądowej (ZMS)– w przypadku oznaczenia profilu w ZMS, jednostka powinna się zwrócić do ZMS o wydanie próbki biologicznej pobranej z NN zwłok, którą prześle do CLKP wraz z oznaczonym profilem oraz z *Zarządzeniem* o rejestracji profilu.

C. REJESTRACJA PROFILU W ZBIORZE DANYCH DNA

1. Policjant prowadzący czynności identyfikacyjne rejestruje NN zwłoki w KSIP.
2. Profil DNA oznaczony z próbki pobranej z NN zwłok może być zarejestrowany w zbiorze danych DNA zgodnie z Zarządzeniem nr 13 Komendanta Głównego Policji z dn. 12 kwietnia 2021 roku.

I. Profil DNA NN zwłok oznaczany przez Zakład Biologii CLKP

W celu oznaczenia profilu DNA przez Zakład Biologii CLKP i rejestracji w zbiorze danych DNA jednostka prowadząca czynności identyfikacyjne kieruje do Zakładu Biologii CLKP korespondencję zawierającą: pismo przewodnie, Zarządzenie o wprowadzeniu do zbioru danych DNA (wypełnione w 2 egzemplarzach: 1 egz. włącza do akt sprawy, 2 egz. przesyła do CLKP), kartę rejestracyjną próbki biologicznej [załączniki nr 1, 2 do Zarządzenia nr 13 KGP], próbkę biologiczną.

II. Profil DNA NN zwłok oznaczany przez LK KWP

W celu rejestracji profilu DNA oznaczonego przez LK KWP, policjant prowadzący czynności identyfikacyjne wypełnia Zarządzenie w trzech egzemplarzach. Dwa egzemplarze Zarządzenia wraz z kartą biologiczną próbki biologicznej, próbkę biologiczną przesyła do właściwego LK KWP. Po oznaczeniu profilu DNA LK KWP przesyła profil wraz z 1 egz. Zarządzenia do Zakładu Biologii CLKP celem rejestracji w zbiorze danych DNA.

III. Profil DNA NN zwłok oznaczany przez ZMS

W przypadku oznaczenia profilu w ZMS, policjant prowadzący czynności identyfikacyjne, po otrzymaniu opinii, zwraca się o zwrot próbki biologicznej do ZMS. Następnie przesyła ją do Zakładu Biologii CLKP celem włączenia jej do zbiorów próbek biologicznych. W celu rejestracji profilu w zbiorze danych DNA jednostka prowadząca czynności identyfikacyjne kieruje do Zakładu Biologii korespondencję zawierającą: Zarządzenie o wprowadzeniu do zbioru danych DNA (wypełnione w 2 egzemplarzach: 1 egz. włącza do akt sprawy, 2 egz. przesyła do CLKP), otrzymaną próbkę biologiczną i potwierdzoną za zgodność opinię z ZMS.

W przypadku starszych spraw i braku próbki biologicznej, jednostka prowadząca czynności identyfikacyjne kieruje do Zakładu Biologii korespondencję zawierającą: Zarządzenie

o wprowadzeniu do zbioru (wypełnione w 2 egzemplarzach: 1 egz. włącza do akt sprawy, 2 egz. przesyła do CLKP) oraz potwierdzoną za zgodność opinię wydaną przez ZMS.

W każdym z ww. przypadków, jeżeli profil kwalifikował się do rejestracji w zbiorze danych DNA, CLKP wysyła do jednostki informację o rejestracji profilu oraz o wynikach przeszukania zbioru danych DNA

D. IDENTYFIKACJA NN ZWŁOK I ZAMKNIĘCIE SPRAWY PRZEZ JEDNOSTKĘ

1. W przypadku dopasowania profilu NN zwłok do profili DNA oznaczonych z nadesłanego materiału porównawczego (np. pobranego od członków rodziny) lub profili zgromadzonych w zbiorze, zbiór danych DNA wysyła do jednostki pisemną informację o możliwym pokrewieństwie i/lub wskazaniem dodatkowych badań potwierdzających pokrewieństwo.
2. Jednostka może przekazać próbki biologiczne do dodatkowych badań (mtDNA, Y-STR) w celu potwierdzenia lub wykluczenia pokrewieństwa. Oznaczenia takie wykonują zakłady ZMS, IES w Krakowie.
3. W przypadku potwierdzenia identyfikacji NN zwłok wskazanych przez zbiór danych DNA, **jednostka pisemnie informuje zbiór danych DNA o pozytywnej identyfikacji i zakończeniu sprawy identyfikacyjnej.**

E. WYCOFANIE PROFILU ZE ZBIORU

W przypadku, gdy jednostka rejestrowała NN zwłoki, których tożsamość została potwierdzona, kieruje do CLKP prośbę o usunięcie profilu ze zbioru.